

Бігун Уляна Василівна
аспірант¹, кафедра міжнародної економіки,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

Узгодження економічних інтересів як елемент забезпечення національної економічної безпеки

Вироблення концепції національного інтересу – вихідний пункт державної економічної стратегії. Відсутність чіткого уявлення про інтереси перетворює політику на безладний набір кон'юнктурних дій, що дають в сукупності негативний ефект.

Згідно з Дж. Уіллі [1] терміном «національні інтереси» виражаються головні, загальні та довгострокові цілі держави, що полягають у безпеці і виживанні держави, економічному процвітанні, підтриманні соціальних і політичних цінностей суспільства. П. Шерман [2] визначає національні інтереси в термінах «блага суспільства в кордонах держави», називаючи в якості базових спільних інтересів будь-якої держави збереження її територіальної цілісності та зміцнення статусу і позицій щодо інших держав.

Найважливішими складовими національних інтересів є задоволення суспільних потреб: забезпечення оборонної, економічної, соціальної, політичної безпеки країни, макроекономічної стабільності та зростання, підвищення добробуту народу.

Основною, базовою потребою як окремої людини, підприємств, різних об'єднань людей, так і суспільства та держави є потреба в захисті від небажаних зовнішніх впливів і радикальних внутрішніх змін. Забезпечення економічної безпеки країни і є основним національним інтересом держави.

¹ Науковий керівник: Охріменко Оксана Онуфріївна доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Нами пропонується детермінація поняття національних економічних інтересів як системи економічних відносин, обумовлених відносинами власності, по задоволенню сформованих і таких, що розвиваються, за принципом економічної вигоди матеріальних потреб підприємств, суспільства та держави.

Структура системи економічних інтересів являє собою єдність стійких взаємозалежних між собою відносин, що виникають і реалізуються в сферах виробництва, розподілу, обміну, споживання. Виходом із системи є одержана в результаті такої взаємодії вигода економічного суб'єкта – носія інтересу.

Оскільки на практиці суб'єкти взаємодії відрізняються за своїм внутрішніми і зовнішніми властивостями, то в результаті цих відмінностей процес узгодження економічних інтересів зазнає змін, що і потребує їх постійної взаємореалізації. В іншому випадку відбувається або ігнорування, або пряме підпорядкування економічних інтересів будь-якої сторони, що в підсумку дає один і той же результат – нереалізацію певних інтересів, яке змушує його носія шукати інші способи або середовища, де цей інтерес має певний шанс на узгодження (рис. 1).

Рис. 1. Форми узгодження економічних інтересів

У чистому вигляді ці способи взаємодії суб'єктів економічних інтересів, як правило, не спостерігаються. Насправді має місце їх переплетіння і перехід від підпорядкування до взаємореалізації або до ігнорування.

Неузгодженість економічних інтересів, якщо вони не регулюються в потрібному напрямку, може призвести до негативних наслідків – затяжних конфліктів, відкритих зіткнень економічних суб'єктів.

На наш погляд, найбільш перспективним підходом узгодження інтересів є субординація як форма взаємодії, що підпорядкована завданню узгодження державних і національних інтересів та побудована на принципі самостійного функціонування і розвитку всіх елементів системи як умови закономірного розвитку останньої.

Отже, вирішальне значення повинне надаватись системному ієрархічному відношенню, а саме субординації як такому виду взаємодії, згідно з якою відбувається взаємопов'язане функціонування окремих елементів з одночасним збереженням їх автономності і визначеності під контролем системи, що в кінцевому результаті забезпечує її цілісність.

Література:

1. Willie J.H. European security in the new political environ: An analysis of the relationship between nat. interests, intern, institutions a the great powers in the post-Cold war Europ. security arrangements. – L; N.Y.: Longman, 1997.– 140 p.

2. Sherman P. Defining the national inerests: Russian foreign policy and domestic politics II The foreign policy of theRussian Federation. – Houdsmill; N.Y., 1997. – P. 1-27.